

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zaposjednim od o. i kr. eta po cijeni od 8 helera	U Beogradu i u krajevima zaposjednim od o. i kr. eta za jednu i otpnu godinu K 2-00
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 helera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji K 2-00
Izvan ovog područja po cijeni od 12 helera	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije K 3-00
	U inostranstvu K 4-00

Oglasi po cijniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 22. marta.

Istočno bojište:

Na Berežini su naša odjeljena doprla do druge ruske linije, odakle su se vratila sa jednim zarobljenim časnikom, 226 ljudi, dva revolverska topa, 6 mašinskih pušaka i 14 sprava za bacanje mina. Svuda je, gdje je pokušano, propalo nadiranje neprijateljskih lovačkih odjeljena.

Talijansko i južnoistočno bojište:

Nema ničega novog.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Hoffer, podmaršal.

Položaj na zapadnom bojištu.

U područjima Somme i Ancre prenijeli su Nijemci svoj front natrag. Ova je činjenica dovela englesko-francusko vrhovno zapovjedništvo u vrlo neprijatan položaj. Sve se to dogodilo po stanovitoj osnovi i tu nema mjesta nikakvim kombinacijama. Nijemci nisu bili bijeni, niko ih nije prisilio na odstupanje, niti su bili uzdrmani njihovim položajima. Ako engleska štampa tvrdi, da su Nijemci morali povući svoje desno krilo zbog pretežne vatre engleskog i francuskog teškog topništva, mora se svako toj tvrdnji samo od srca nasmejati. Zašto onda razbijaju sebi glave francuski vojni kritičari, kao na primjer general Verraux, zašto su zapravo Nijemci odstupili i gdje se nalaze sad njihovi novi položaji? Zašto onda štampa sila sporazuma nagadja i misli, do se tu opet radi o novoj genijalnoj osnovi maršala Hindenburga, koji želi, da svoje ratno umijeće iskuša na Englezima i Francuzima?

Dosta je da upozorimo ovom prilikom na zvanične vojne izvještaje engleskog i francuskog glavnog štapa, iz kojih proizilazi jasno, da su Nijemci odstupili u velikom redu i mirno, da neprijatelj nije zaplijenio ni jedan top i ni jednu mašinsku pušku, koja bi neko vrijeme, a iz istih ovih izvještaja vidimo, da je broj zarobljenika dosta više nego neznatan. Koje se osnove Hindenburga i Ludendorffa kriju iza ovog manevra, ostaje naravno tajna, koju ćemo doznati tek u pravo vrijeme. O tom nek razmišljaju naši

Raskol medju ruskim revolucionarcima. — Njemačka pomoćna krstarica „Möwe“ potopila 123.000 tona neprijateljskih brodova.

neprijatelji, ni za te nemamo razloga. Za nas su mnogo važniji moralni momenti. Bilo iz kojih razloga, svaki se vojskovođa teško riješava na odstupanje, jer on mora u prvom redu da vodi računa o duševnom raspoloženju svojih vojsaka, jer svaki vojnički najteži podnosi, kad mora da okrene leđa neprijatelju. Istina u ratnoj povijesnici imade mnogo primjera genijalnih stratega, koji su prividnim odstupanjem zaveli i poslije potpuno potukli neprijatelja. Kao klasičan primjer može da nam služi bitka kod Cannä, u kojoj su za vrijeme drugog punskog rata godine 216. prije Krista potučeni Rimljani od Hanibala, pa su izgubili 50.000 mrtvih i preko 10.000 zarobljenih, tako da se od čitave vojske spasilo jedva 6.000 ljudi. Hanibal je dobio ovu bitku jedino tako, što je dva puta prividno odstupio to naprijed svojom konjicom na lijevom krilu, a zatim i sa središtem. Ovim je manevrom Hanibal zavarao, opkolio i uništio Rimljane.

Kod ovakvih operacija mora vojskovođa imati svoje ljude u šakama, a taj je slučaj i kod naših njemačkih saveznika, što je najbolje dokazalo njihovo odstupanje u području Ancre i Somme. Treba samo zamisliti, koliko je bilo teško za časnike i vojnike, kada su morali da napuste položaje, koje su više od jedne i po godine branili najvećim junaštvom, kad su morali napustiti grobove svojih junačkih drugova. Samo oni vojskovođe, koji imaju bezuslovno povjerenje i u posljednjeg svog vojnika, mogu da preduzmu takve promjene fronta bez štete za red, raspoloženje i disciplinu svoje vojske. Treba samo zamisliti, kakove bi bile nastupile prilike u Francuskoj i u francuskoj vojsci, kad bi bio pokušao Joffre ili danas Nivelle, da provede sličnu takovu osnovu. Ne samo da bi u Parizu bile pobiješnele mase i štampa, nego bi bila popustila i svaka disciplina kod francuskih časnika i vojnika, jer to leži u krvi svakog Galijca.

Njemačka vojska naprotiv položila je i ovu tešku probu svoje snage, pa je kod svojih neprijatelja izazvala strah i zbunjenost, a kod neutralaca najveće priznanje. Ni jedna od neutralnih novina nije se ovaj puta pavela za

primjerom francuske i engleske štampe, da slavi pobjedu. Neutralci danas vide, da su Nijemci, a i mi često za ove tri godine rata odstupili, da je Hindenburg već jedanput stajao pred vratima Varšave, dok je Hötendorf sa venecijanskih Alpi nastupao u dolinu sjeverne Italije. Obojica su odstupili iz viših strategijskih razloga, a posljedica je bila na jednoj strani osvojenje cijele Poljske, Litavske i Kurlandije, oslobođenje Galicije i Bukovine, dok je Hötendorf, pošto je prošle godine obustavio svoju ofenzivu na talijanskom bojištu, zadržao napad Rusa na sjeveru, a povrh toga i sve kapije, koje vode u dolinu rijeke Pada.

Ruska revolucija.

U petrogradskoj vojnoj posadi nema discipline.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Stockholm, 22. marta.

Još nikako nema vijesti o držanju vojske na bojni polju prema revoluciji. U vojsci u pozadini nema skoro nikakve discipline, a najgore je u samom Petrogradu. U boljim gostionicama kao i u najprostijim kćemama vidjaju se časnici i vojnici za jednim stolom, prepiru se i vrlo često ni jedni ni drugi nijesu trijezni, pojava, koja je, od kako postoji zabrana krmljenja rakije, u Petrogradu nepoznata. U udaljenijim dijelima grada, Ohtini, gdje se nalaze vojarne Ovočerkaskog puka, događaju se po ulicama i trgovinama prave terevenke u kojima učestvuju časnici i vojnici. U mnogim dijelovima grada upadaju naoružani vojnici u privatne stanove pod izgovorom „da traže špijune“, u samoj stvari oni vrše krađu. U Oranienbaumu, kod Petrograda, pokušali su pijani naoružani vojnici da opljačkaju trgovine u najživljim ulici. Kad su ih dva mimoprolazeća časnika htjeli o tome zadržati, premlaćeni su kundacima.

Južna Rusija i Kavkaz protiv nove vlade.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Stockholm, 22. marta.

Iz južnih ruskim industrijskih okruga stigle su u Petrograd vrlo uznemirujuće vijesti. Harkovski guverner, Katerinič, koji je lično pristalica nove vlade brzojavlja, da je radništvo njegove gubernije odlučno odbilo da pristane uz

novu vladu i da sluša njene naredbe. Sličan izvještaj poslao je i ekatarioslavski guverner Kolobov. Obe gubernije, središta južne ruske rudarske industrije, broje oko 150.000 radnika.

Rekonstrukcija kabineta neizbježiva.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Basel, 22. marta.

„Petit Parisien“ javlja iz Petrograda: Izgleda, da je neizbježna rekonstrukcija novog kabineta zbog izvesnih zahtjeva radikalnog revolucionarnog odbora i radništva, koje strajkuje.

General Ruski uapsio vladine izaslanike.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Rotterdam, 22. marta.

„Daily Telegraph“ javlja iz Petrograda: General Ruski uapsio je izaslanike privremene vlade pri njihovom dolasku u vojni stan.

Ozbiljni događaji u Petrogradu na vidiku.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Stockholm, 22. marta.

Brzojavne veze sa Petrogradom su opet prolazno premećene, pa su ponovo prestali da stižu ruski vojni izvještaji. Stockholmska štampa iz toga zaključuje, da se u Petrogradu dešavaju novi ozbiljni događaji.

Naročiti revolucionarni odbor socijalista.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zeneva, 22. marta.

„Journal de Debats“ javlja iz Petrograda: Naročiti odbor radikala i socijalista u Ostrovu kod Petrograda izabrao je socijalistu Čejdže za predsjednika odbora.

Zbog slabe zalih žita privremena vlada uvela je prisilnu podjelu životnih namirnica u Petrogradu, što je medju radnicima izazvalo veliko nezadovoljstvo.

Seljački nemiri u toku.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Berlin, 22. marta.

Sa ruske se granice javlja: „pravi ruski savezi“ živo rade, da seljake potstaknu protivu nove vlade. Opasno je što „pravi Rusi“ ističu petrogradsku revoluciju kao djelo Jevreja i jevrejskih prijatelja. Vodja patriotskog sa-

veza, Dubrovin, napravio je jedan poziv seljacima hersonske gubernije, u kome se veli, da Jevreji smjeraju da zarobe cara, da obore pravoslavnu crkvu, pa da u Rusiji ustanove jevrejsku vladavinu. Mora se reći, da će seljaci, prožeti antisemitskom mržnjom, pokrenuti protivrevoluciju, ili da organima nove vlade neće htjeti davati životne namirnice.

Ruski ministarski savjet u permanentnoj.

Kb. Rotterdam, 22. marta.

„Temps“ javlja iz Petrograda: Ministarski se savjet sastaje dnevno u ministarstvu unutrašnjih poslova pod predsjedništvom kneza Lwowa. Svi su ministri nastupili svoje mjesta. Izvršni je odbor dume imenovao već svoje povjerenike u svim gubernijama. Osiguran je sporazumni rad privremene vlade i dume. Povjerenici dume otputovali su u sve gradove države, pa je tako u cijeloj zemlji nspostavljen autoritet dume i privremene vlade. Ministar za Finsku otputovao je u Helsingfors.

Mnogostrani Buchanan.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Berlin, 22. marta.

„Nationalzeitung“ javlja sa ruske granice:

Suoprotno dosadanjim vijestima tvrdi se, da je engleski poslanik Buchanan, kad mu je Miljukov u povjerenju saopštio predstojeći prevrat, tobož radio svim sredstvima protiv nasilnog državnog prevrata.

Kao dokaz o tome može poslužiti okolnost, što je Buchanan bio kod cara tri put u audijenciji i opominjao ga, da se čuva revolucije, koja je na pomolu, dalje što je Buchanan hitno sazvao petrogradsku konferenciju, pa je posredovanjem lorda Milnera, koji je caru donjeo svojeručno pismo engleskog kralja, ponovo opominjao cara. Svojeručno pismo bilo je tako isto opomena caru.

Da se Buchanan u trenutku, kad je petrogradska revolucija izbila, bojao najgorih događaja i da je s toga pobjegao u Finsku, sad je sa svim utvrdjeno. Tek 11. marta vratio se Buchanan u Petrograd i odmah je stupio u pregovore sa vladinim odborom.

Kritični položaj revolucionarnog kabineta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Berlin, 22. marta.

„Berliner Lokalanzeiger“ javlja iz Stockholma. Ovamo je stigla vijest, prema kojoj je položaj revolucij-

Podlistak.

Život pod vodom.

Napisao Leo Vlatko Švarc.

Ovaj članak prenašamo iz 3. broja „Prirode“, popularnog časopisa hrvatskog prirodoslovnog društva u Zagrebu.

Davna se želja ljudi, da rone u dubine, da plove pod pučinom morskome, ispunila. Čovjek plovi i sate pod vodom. Možda se to plivanje pod vodom mnogome i ne čini, kao bog zna kakovo čudo, no u istinu je to jedan znatno teži problem od problema ljeta u zraku. Jedan uzrok leži i u tome, što je već nakon nekoliko metara dubine tlak vode vrlo velik. Pa računajmo sami! Kavak će biti samo tlak u dubini od 5 metara na 1 kvadratni metar? Na ovu plavuhi tlačiti težina vode, koja imade po obujmu svojih 5 kubičnih metara, a to teži pet tisuća kilograma. Eto, ovak je tlak samo na jednom kvadratnom metru! No ladja ima mnogo kvadratnih metara, barem svojih 400, a to znači da na nju tlačiti od 2.000.000 kilograma. To je tlak u dubini od 5 metara, a u dubini od 50 m biće 10 puta veći.

No tlak je još i znatnij, jer su danas podmornice već vrlo velike; mnoge dostižu dužinom 75 do 80 metara, a širinom i 8 metara. U budućnosti biće dakako još i veći. To sve nije malenkost, ako na ladju sa svih strana nešto pritište a unutra se tome opire tek zrak i solidnost tvari, iz koje je podmornica građena. Eto, ovdje

je dakle najveća poteškoća bila. Brod treba tako graditi, da uzmogne uroniti, no da ujedno odoli tom srahoovitom tlaku. Nigdje na čitavome tijelu podvodnice ne smiju da bude slabijeg mjesta. Dosta je, da na onakvom mjestu — da se baš ovako izrazimo — uspije prodor i čitava ladja mora propasti.

Brod mora dakle da je vrlo solidno građena, onda se s njim može roniti. Kako se roni? U načelu je to jednostavno; radimo onako, kao da bismo podmornicu željeli sasvim potopiti: pustimo vodu u nju. Podmornica je naime tako građena, da imade posebne čvrste zatvorene klijetke. Englezi ih zovu „t a u h s“. U njih se pušta voda. To se radi tako dugo, dok ladja ne počne da tone. Onda se dakako još mora paziti, da se raznoteža ne poremeti, jer ta bi neminovno dovela do katastrofe. No to se može također s pomoću za to odredjenih tauhsa regulirati. Inače je ravnoteža u podmornici životno pitanje, te se na to pače tako pazi, da momentad za vrijeme vožnje pod vodom ne smije mijenjati svoga mjesta. Ako se poslije brod opet želi da uzdigne na površinu, onda radi kao i zrakoplov — izbacuje balast. Voda se iz komora isiše i ladja će opet izroniti.

Najgenijalnija, no gotovo i najneizgodnija uredba podmornica je periskop. Nezgodan je zato, što je to duga i prilično široka cijev, pa radi toga podmornica nije onako nevidljiva, kako bi htjela da bude. Pače, neprijateljska ladja treba samo pomno da pretraži pučinu, pa joj ovakav periskop ne može izbjći. Ako ga onda ugleda, treba samo uperiti paljbu na ovaj živac ladje,

da je učini potpunom neškodljivom. Periskop je naime oko podmornice. To je dosta duga i, kako smo već spomenuli, razmjerno široka cijev. Katkada je naime nužno uzeti i promjer od pol metra.

Periskop služi za to, do se ono, što se zbiva na morsknoj površini vidi u nutrinu broda. To se postizava s pomoću dva zrcala. Vamjski se svijet naime odražuje u jednom zrcalu, na vršku cijevi, koje je nagnuto pod kutem od 45 stupnjeva. Mi bismo dakle, kad bismo gledali u cijev odozdo, vidjeli gore na vrhu u zrcalu sliku okolice na morsknoj pučini. No da sebi olakšamo promatranje, postaviti ćemo dolje još jedno zrcalo, isto tako nagnuto pod kutem od 45 stupnjeva, pa ćemo u njemu vidjeti gornje zrcalo i sliku u njemu. Da bude slika jasnija, umeću se još i leće. U praksi je to čakako mnogo zamršenije, no u to se ne možemo upuštati. Dosta je, da znamo, da zapovjednik podmornice može mirno, sjedeći kraj periskopa, promatrati sve, što se vani zbiva. Ovakove periskope nemaju samo podmornice, već se oni upotrebljavaju i u streljačkim jarcima za promatranje onoga, što se zbiva pred zaklonom.

Dakako, da bi za podmornicu bilo bolje, kad ne bi trebala periskopa, kad bi, recimo, sliku vanjskoga svijeta dobivala direktno kroz more. No to danas još nije uspjelo. Ima doduše podmornica i bez periskopa. To bi naime bila neka vrst podmorskih elektromobila s kotačima, koji se mogu micati na dnu. To dakako vrijedi samo za dosta plitke vode (60—70 metara). Ide-

jom ovakvih podmornica bavio se Amerikanin Simon Lahe, čuveni predsjednik „Lahe Torpedo Boat Company“, koji je prvi konstruirao i trgovačku podmornicu. Ova se ladja orijentira s pomoću savršenih karata, zvrka (koji služe kao kompas) i manometra (tlakomjera, s kojim se mjeri tlak vode, a prema tome i dubina vode, u kojoj se podmornica nalazi). Ove podmornice nijesu stvorene za navalu, jer se navaljivati ne može, kad se ne vidi.

Podmornice danas nijesu građene onako, kako su ljudi prvobitno htjeli. Ljudima bi naime bilo draže, da podmornica clo put prevall pod vodom. Danas ladja roni samo onda, kad je od prijeko nužde. To je zato što se pod vodom ne da živjeti. Svjež zrak ne pridolazi, a u lošem — pogotovo zgnusnom od silnoga tlaka — teško se diše. Ima dakako i tu olakšanja; to su rezervoiri tlačenog zraka, koji podmornica vozi sa sobom. No taj se na koncu (i to dosta brzo) potroši. Doduše zrak se može uvijek i čistiti s pomoću aparata, koji upijaju ljudima štetnu ugljičnu kiselinu. Sve ovo vrijedi samo za nekoliko sati. Konačno i električni akumulatori nijesu dugotrajnoga života, a s parom ili petrolom se pod vodom ne može ploviti, jer bi vatra previse kisika trošila, a dim ne bi mogli nikuda odvesti. Stoga se dakle pod vodom, radi štednje s kisikom, plovi elektricitetom, a na površini, zbog štednje s elektricitetom, motorima na ulje ili paru. Jasno je, da se pod vodom puno polaganije giblje. Ako ladja nad vodom može plo-

viti sa 16 km u satu, to ona pod vodom ne može da postigne veće brzine od 10 km u satu.

Opasno je za podmornicu svakako, ako voda u nju prodre. No to još uvijek ne znači propast za one, koji su u ladji. Prvo, voda će prodirati u ladju samo do neke granice, a onda će se zrak, koji je već i onako dosta stlačen, oprirati vodi i zadržati je. U onaj dio mogu se dotle ljudi spasiti, dok ne dodje brza pomoć. No ima i drugih načina. U ladji su učvršćene veoma masivne komorice, u koje se mogu brodolomci zakloniti. Komorice se odšarafi i bude poradi uzgona potjerana na površinu. Moglo bi se, ako nije podmornica predboko zaronila i plivanjem spasiti, no u većini slučajeva to je vrlo opasno i opet radi tlaka. Uostalom, ako je podmornica zbog kojega drugoga razloga potonula, recimo da su tautsi previše vode primili, a sisaljke ne će da djeluju, onda se oni, koji su zatvoreni niti ne mogu spasiti, jer silan stup vode ne dopušta, da se otvori otvore. Obično se onda spašavaju puštanjem posebnih raketa, koji vani na površini javljaju, što se zbilo.

Iz svega toga vidimo, da put u morskim dubinama nije ni malo lagodan. Sasvim je oprečan ljetu u zraku, koji svojom vedrinom i lakoćom više prija čovjeku, željni slobode, od tmurne i stlačene morske dubine. I tako imade podmornica samo budućnost u ratu i možda, da će još imati važnu zadaću onda, kad se bude s morskoga dna dizao onaj imetak, koji tamo leži s potonulih brodova. Kao prometno sredstvo ona nije nužna.

ione vlade u Petrogradu vrlo kritičan. Vlada, koja kod socijalista u Petrogradu nailazi na velike teškoće, strahuje, da će uskoro biti sa svih strana opkoljena revolucionarnim grupama i već pomišlja na premještanje glave u Finsku.

Osim toga se mnogo govori o istupanju Kerenskog iz kabineta, čime on prijeti, ako se ne ispune neki radikalni zahtjevi, koji su upravljeni protiv produženja rata. Ali se tim zahtjevima ne misli da pokori kadetsko ministarstvo.

Stavak o produženju rata u objavi privremene vlade — umeinut naknadno.

Kb. Berlin, 22. marta.

Po vijestima listova iz Stockholma unijet je zvanično objavljeno pasus privremene vlade o produženju rata tek poslije velikog navaljivanja od strane sporazuma.

Uapšenja u Petrogradu.

Kb. Kopenhagen, 22. marta.

Javljuju, da se među nedavno uapšenim nalaze: Konjički general Rennekampfi, glavni prokurator svetog sinoda Raje v, nacionalistički poslanik Markov, vodi „stotine crnih“, Dubrovi, i predjašnji ministar-predsjednik Kokovcev, a ubijci Rasputinovom, knezu Jusupovu, dalje velikom knezu Dimitriju Pavloviču i drugima da je dozvoljeno povratak u Petrograd. Ruska tajna policija u Finskoj je ukinuta. Prilikom amnestije političkih zatočnika oslobođeni su iz nepažnje mnogi opasni zločinci, te je sad preduzeta potjera za njima.

Dementi ruskog poslanika u Stockholmu.

Kb. Kopenhagen, 22. marta.

Ruski poslanik u Stockholmu, Nehljudov, pobija vijest, da je on tobož telegrafskim putem izjavio svoj pristanak uz privremenu vladu.

Zašto je oslobođen Barck?

Kb. Berlin, 22. marta.

Bivši ruski ministar finansija, Barck, pušten je u slobodu na zauzimanje sadašnjeg ministra finansija, koji ima s njim da se posavjetuje o važnim financijskim pitanjima, pa nije rad da s njim pregovara kao sa zatočnikom. U ostalom, kako javljaju „Petit Parisien“ i „Petit Journal“, francuski financijski krugovi jako su zabrinuti zbog ruskog financijskog problema, jer je bivši ministar finansija, Barck, politički primio garanciju za glatko sprovođenje izvrsnih operacija, koje do sad još nijesu objavljene.

Nehljudov uz novu vladu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 22. marta.

Prema vijestima lista „Socialdemokraten“ pridružio se ovdješnji ruski poslanik Nehljudov, poslije dužeg oklijevanja, novoj vladi.

Povratak revolucionara.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zeneva, 22. marta.

Povodom opšte amnestije svi ruski revolucionari, koji žive u Francuskoj, napuštaju zemlju, da se preko Skandinavije vrata u Petrograd. Oni putuju bez putnog lista ruskog poslanstva, jer im ga ono nije htjelo izdati.

Max Klinger.

— Njemački crtač, slikar i vajar. — Neobičan umjetnik osobenjačkih zamisli i žilavo tvoračke snage, jedna od najoriginalnijih pojava savremene umjetnosti, Max Klinger, navršio je nedavno četrdesetu godinu svoga bogatog života. O njegovoj vrednosti još nije donesen konačan sud, a možda će proći još dosta vremena, dok se njegova složena ličnost potpuno ne definiše; ali je on pri svem tom čovjek opštega značaja. Klinger je filozof i simbolista; duboka, germanska priroda, koja je, roneći u suštinu materijalnog svijeta, snažno osjetila sveopšti bol čovječanstva, onaj Weltschmerz, iz kojeg je ponikao Goetheov Faust.

U mnogobrojnim crtežima, koji su najvećim dijelom izvodjeni pomoću igle na metalu (Radierung) i štampanjem umnožen, Klinger je, kao nekad Albrecht Dürer, dao rječitu isповijest svoje fantastične duše i apsolutno savršene umjetničke stvari. Njegovi radirani obrasci nekima trinaest ciklusa, ali su najjači: „Eva i Budućnost“, „Jedan život“, „Jedna ljubav“ i „Ciklus Smrti“. Svi pokreti ljudske duše, od kolijevke do groba; najraznovrsnije strasti, jardi i nevolje, kojima bujica života izloži čovjeka; ona očajna i zapjenušena veličavarska borba za opstanak; nemili ulični prizori; pljačka, zelonašluk, kleveta, prostitucija — rječito: najcrnja strana modernoga života, njegovo mračno nalijeće, došlo je u tim ciklusima jezovito simboličan izraz. Klinger misli, kad stvara; njegov pogled otkriva na svemu, što ga okružuje, izvjestan simboličan smisao, izvjesnu spiritalističku svezu između vidljivog i nevidljivog.

Protivrevolucija.

Rusija pred protivrevolucionom.

Kb. Kopenhagen, 22. marta.

Čini se prema posljednjim vijestima, koje su preko Haparanda stigle, da je protivrevolucionom u Rusiji pitanje najbližega vremena. Oprjeko između izvršnoga odbora dumte i radničke stranke izbljaju sve to jače. U Petrogradu vjeruju, da će radnici već narednih dana izazvati protivrevolucionu, kako bi njome doveli do svršetka rata. Socijalistička skupina izvršnoga odbora radi na svoju ruku i preduzimlje samostalno mjere. Protivrevolucija se nema očekivati samo od radničke stranke, nego se ona ima očekivati i od strane velikih knezova. Kraj toga i držanje vojske zadaje dosta brige, pošto će u vojsci neizbježno doći do pobune, ako izvršni odbor ne popusti ekstremnim strankama i ne proglasi republiku. Privremena vlada je podvstručila sve straže, čete se nalaze u spremi pod zapovjedništvom časnika, koje je vlada za to naročito izabrala. Vijest se o abdikaciji cara Nikole u Petrogradu mnogostruko pozdravljala sa usklikima: „Živjela republika!“

Pokret za mir.

U RUSIJI.

Mogućnost ruskog zasebnog mira.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 22. marta.

Današnji broj „Socialdemokraten“ donijele ovo: Za sada je Kerenski gospodar položaja. Kerenski će primorati vladu, da središnjim vlastima ponudi zaseban mir. Osim toga postoji samo još jedna mogućnost, naime, da veliki knez Nikolaj Nikolajevič, i ako mizli Nijemce, zaključi zaseban mir pa da time ugušire revoluciju.

Ruska socijalistička stranka protiv produženja rata.

Kb. Berlin, 22. marta.

„Vossische Zeitung“ javlja iz Stockholma: Ruska socijalistička revolucionarna stranka izdala je proglaš, kojim traži mir, jer narod nema nikakove koristi od sadašnjeg krvavog svjetskog rata.

Kerenski o miru.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 22. marta.

Petrogradski dopisnik „Daily Telegrapha“ razgovarao se s novim ministrom pravde Kerenskijem, čiji je uticaj, kao vodje radničke stranke, neobično velik.

Kerenski je navodno izjavio, da je on za internacionaliziranje Carigrada, ustanovljenje nezavisne Poljske i stvaranje autonomne Jermenske pod ruskim protektoratom. Kad bi Jermenska dobila autonomiju — misli on — bilo bi u buduću manje trvenja na Kavkazu. I Finska će uskoro dobiti opet svoj ustav. (Kako je poznato, ova je navodna Kerenskijeva izjava u ogromnom protivuslovju sa njegovim izjavama u mjesecu februaru).

U FRANCUSKOJ.

Marcel Sembat o njemačko-francuskom separatnom miru.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 22. marta.

U razgovoru je sa jednim belgijskim ministrom, kako se javlja iz Le Havrea,

izjavio bivši francuski prometni ministar Marcel Sembat:

— Francuz nosi svoju mržnju protiv Njemačke samo na jeziku; Englez tu mržnju nosi u srcu. Mi bi posve neovisno od Engleske bili spremni, da sa Njemačkom sklopimo mir, kada bi ona htjela na podlozi trajnog sporazuma sa Francuskom da pregovara o budućnosti Alzacije i Lorene.

Sembat je uvjeravao, da je Briandov pad neopoziv, utjecaj socijalista u novom kabinetu da će biti jači i bez sumnje dovesti do pobjede protivaneksionistički smjer. Utjecaj je „ratornog“ Poincaréa ravan ništici. Isto tako sudi Sembat i o Viviani-u, Francuska je — rekao je na koncu Sembat — u avgustu 1914. zavedena od Poincaréove kamarile u blatnju.

U ENGLESKOJ.

Demonstracije za mir u Engleskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Köln, 22. marta.

Madridski dopisnik „Kölnische Zeitung“ brzojavlja, da je prema pričanju španjolskih mornara, čiji je brod bio na povratku iz Engleske potopljen, u Engleskoj zavladao veliki pesimizam. U rudarskim je okružjima došlo do demonstracija za mir, za vrijeme kojih je dolazilo do raznih sukoba. Štrajk je u jednoj tvornici topova oko polovice februara morao biti silom ugušen.

Njemački uzmak na zapadu.

Njemački uzmak na zapadu, napuštanje njemačkih položaja na Ancri, Aisnii Oisi pobudio je veliku zabrinutost i zaprepašćenje u vojnim krugovima sila sporazuma, a ova zabrinutost našla je odziva i u štampi. Londonska „Nation“, koja je dosada bila najviše optimistička i uvijek pricala sigurnu pobjedu sporazumnih vojski, udarila je sada u druge žice i piše:

Rat podmornica treba vremena i tek će kasnije da pokaže koliko vrijedi i donese svoje plodove. Zato su se Nijemci povukli iz haosa svojih porušenih položaja i ostavili ih nama kao baštinu. Oni su se povukli bliže svojim željezničkim raskršćima, izabrali sebi bolje zemljište. Mi možemo promijeniti svoje dosadanje položaje i zamijeniti ih močvarama, koje smo mi sami pripremili svojom topničkom vatrom. Moramo graditi nove drumove, nove željeznice. Kako ćemo prenijeti naše teške topove preko močvara i granatnih lijevakata, to je pitanje, koje sada moraju da riješe naše vojskovođe. Nema sumnje, da je ova odluka Nijemaca ne samo promišljenija nego i uveliko mjeri po nas opasna. Nimalo je poznato, da su Nijemci sakupili na zapadu vrlo velike snage, pa nas doista začudjuje, a i jednako iznenadjuje njihova taktika štednje ljudskog materijala. Budu li Nijemci pošli natrag sve do linije Arras-Sailly, imaće na raspoloženju u druge svrhe više od petnaest divizija. Nema sumnje, da Nijemci ove snage neće držati na zapadu bez ikakove koristi. Prosta obrana ne odgovara njemačkim predanjima. Ne znamo gdje će i kada će udariti. Sve što Nijemci rade imade smisla i poteklo je iz osnova, kojima ne možemo uskratiti naše priznanje. Nije isključeno, da će Nijemci prisiliti nas na pokretni rat, prije nego se budemo mogli da spremimo na njega. Nije isključeno također, da Nijemci

spremaju udar na drugom kojem frontu, pa nastoje sada da umanje snagu naše ofenzive na zapadu.

„New Statesman“ veli, da njemačko odstupanje objektivnog posmatrača nije moglo da iznenadi: neprijatelji nastoje da olakša svoj napad, a spriječi ilibarremoteža našu navalu.

„Jer, koje su posljedice?“ pita ista novina. Moraćemo produljiti sve naše željeznice za toliko i toliko milja, moraćemo izgraditi nove rampe za istovarivanje robe, zaire i vojske bliže novom frontu. Moraćemo da preneseo na naprijed naše topništvo u nove položaje, koje ćemo morati tek na novo izabrati i pronaći, moramo naći nova skladišta za našu municiju, a što je najozbiljnije, moraćemo izviditi nove neprijateljske položaje, naše će topništvo morati da traži nove ciljeve, nove mete — sav naš dosadanji rad pasti će od jednom u koš. Proći će više sedmica, moguće jedani dva mjeseca, dok ćemo mi moći da izvršimo cijeli taj posao, a međutim može neprijatelj da navalni na Francuze.

„Corriere della Sera“ raspravlja dosta opširno o „zagonetnoj“ i „opasnoj osnovi“ maršala Hindenburga i veli: Njemačka vojna uprava, koja je zapadu skratila front za punih skoro 70 kilometara, raspolaze danas petnaest divizijama, bez da su kod toga uračunane stratejske pričuve oko 300 bataljuna. Odje će Hindenburg upotrijebiti ove mase, njegova je tajna. Nije isključeno, da će Hindenburg opet udariti na istočnom frontu i započeti na zapadnom bojištu pokretni rat. Nije isključeno, da će maršal Hindenburg ostati na zapadu u defenzivi i baciti se cijelom snagom na jug.

Toliko engleska i talijanska štampa — a budućnost će pokazati koliko ova nagadjanja odgovaraju istini. Svako se spremaju velika iznenadjenja, nastupće odlučna faza rata.

Francuska.

Program nove vlade.

Kb. Paris, 22. marta.

U programnoj izjavi novog kabineta, koja je pročitana u komori i u senatu, ističe se čvrsta odluka Francuske, da produži rat do pobjede, da povрати otete provincije te dobije jamstva, da će se naknaditi sve počinjene štete, ujedno ističe, da će vlada pripremiti trajni mir na osnovi poštovanja slobode. Izjava vlade upozoruje zatim na sadanje uzimanje neprijatelja, ali veli, da će ono biti samo predgra novih borbi, kojima Francuska s pouzdanjem ide u susret. Vlada će održati i ojačati zajednicu volje i shvaćanja, koja postoji između Francuske i njenih saveznika. Vlada pozdravlja oslobodjenje naroda u Rusiji i iskazuje želju, da se ono izvrši bez primjene sile i bez nerada. Vladina izjava upozoruje na to, da financijski položaj zemlje zahtjeva najveću pažnju, svi izlišni izdaci morali bi se ukinuti, da bi potrebna sredstva dostajala do svršetka rata. Vlada navodi, da je potrebno uvesti nove poreze, da bi se mogle pokriti inostrane kamate. I ograničenje uvoza pokazuje se kao potrebno.

Izjava povjerenja kabinetu Ribotom.

Kb. Paris, 22. marta.

(Havasova vijest). Poslije debate o opštoj politici nove vlade, usvojila je komora u prisustvu 440 poslanika jednoglasno dnevni red s izjavom povjerenja ministarstvu Ribotom.

Neograničeni podmornički rat.

Englesko-francuski pritisak na Holandiju.

Kb. Amsterdam, 22. marta.

Javija se, da francuski i engleski poslanik u Haagu vrše kod holandske vlade nov pritisak u svrhu dozvole za slobodni ulaz naoružanih brodova u holandska pristaništa.

Zatajvanje vijesti o potopljenim brodovima.

Kb. Bern, 22. marta.

Cjelokupnoj je francuskoj štampi zabranjeno, da objelodane službene vijesti o rezultatu njemačkoga neograničenoga podmorničkoga rata u februaru.

Njemačke podmornice u Tihom oceanu.

Kb. Frankfurt n. M., 22. marta.

„Frankfurter Zeitung“ dobiva iz Stockholma: Kako javljaju, naredio je japanski admiralski stožer, da zbog objavljivanja jedne njemačke pomoćne krstarice u dalekom istoku imadu svi brodovi u japanskim vodama biti praćeni od ratnih brodova. Dalje javljaju, da su se u Tihom oceanu pojavile i također i njemačke podmornice.

Dva engleska minolovca potopljena.

Kb. London, 22. marta.

Admiralitet javlja, da su dva britanska minolovca naišla na mine i da su potopljena. U jednom slučaju nije bilo ljudskih žrtava, dok se je u drugom utopilo 13 ljudi od posade.

Amerika i središnje vlasti.

Nov Wilsonov predlog kongresu.

Kb. Washington, 22. marta.

Predsjednik će Wilson upraviti kongresu poslanicu, u kojoj će nastojati dokazati, kako Njemačka svojim novim postupcima vodi neprestani rat protiv Sjedinjenih Država. Zato bi kongres prema Wilsonovom predlogu imao odglasati rezoluciju, kojom se izjavljuje, da ratno stanje između Sjedinjenih Država i Njemačke u stvari već od nekoga vremena postoji. Ova rezolucija ne bi još značila objavu rata, nego bi samo bila neko novo punomoćje za vladu, da nešto više učini u zaštitu američkih interesa na moru. Da li će rat izbiti punom snagom, to će ovisiti od držanja Njemačke.

Wilson traži ovlaštenje za napad.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Rotterdam, 22. marta.

Iz Washingtona se javlja: Predsjednik smišlja o nepremjenom sazivu kongresa radi prijema poslanice, kojom predsjednik zahtijeva ovlaštenje, da može napasti podmornice. Wilson vrlo ozbiljno misli o položaju. S toga je i riješio prošle nedjelje, da se željeznički štrajk mora po svaku cijenu spriječiti.

Torpedovanje američkih brodova.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Haag, 22. marta.

Vijesti iz Amerike govore o mogućnosti, da će se kongres, mjesto 16. aprila, kako je to ranije utvrđeno, sastati već iduće sedmice u vanredno zasjedavanje. Uzrok tome je torpedovanje tri američka broda. Neki new-yorški listovi, kao „Tribuna“ i „World“ misle, da je sad mjera već prepuna i traže, da se rat odmah objavi. Drugi opet preporučuju, da se još čeka, dokle stvarno ne dodje do sukoba između naoružanih američkih trgovinskih brodova i njemačkih podmornica; jedino ishod tog sukoba imao bi riješiti dalje držanje Amerike.

spekulativnog, neformastog Nijemca. Ma da je Klinger bio već daleko odmakao, ipak je tek u Italiji potpuno sazreo. Figure su mu sada plastičnije i veoma individualne, što se najbolje vidi na prostranoj slici „Raspeća“, jednoj od najčudnovatijih slikarskih tvorevina cjelokupne moderne umjetnosti. Rijetko je kad tako originalno i neposredno kičom ispričan strahoviti moment Hristove tragedije, kao na toj slici.

I kao vajar Klinger je originalan, smio i dubok. On je na jezicu nov način, primjenjujući raznobojni vajarski materijal, pojačao utisak, koji plastična tvorevina ostavlja na gledaoca. Zbog toga su mu skulpture onako žive i pitorečne („Brahmov Spomenik“ u Drezdenu), naročito žive njegova apoteozna Beethovenova, koja se može s pravom ubrajati u najneobičnije vajarske radove našega doba...

Klinger ide u umjetnosti sopstvenim putem, bez osvrta lijevo ili desno. Njegov je umjetnički cilj sve, što je istinito, stvarno, duboko i veliko. Današ je on na polju umjetnosti jedan od onih, koji vode riječ i koji po neodoljivosti svoje jake ličnosti gospodare našim osjećajima.

Dr. B. S. N.

KALI PODLISTAK.

„Humoristička biblioteka“.

Pored „Zabavne biblioteke“, koja je već odštampana preko 60 značajnih romana iz svjetske književnosti, pored „Moderne književnosti“, koja prevodi Zolu i Dostojevskoga, osobitim se uspjehom može podičiti i „Humoristička književnica“, koja se vić približuje i

svomu jubilarnom broju, naime svojoj stotoj knjizi. Ona je gajila i popularizirala domaći humor izdavajući humorističke Zivana iz Srema, Ben Akibe Nušića, A. J. Matoša, Ise Velikanovića, Benešića, dra Ogrizovića, Z. Vukelića i dr., a uza to je presadivala najvaljanije komično cvijeće kao i satirično trnje iz starih literatura: Čehova, Gogolja, Mark Twaina, Dickensa, Roda Rode, Molnara i dr.

Jedno od najznatnijih njenih izdanja jest svakako omašna knjiga (sv. 82—95.) N. V. Gogolja: „Doživljaji Čičikova ili Mrtve duše“, klasično satirično djelo ruske književnosti.

U tom je djelu genijalno prikazana sva Rusija od plemića i činovnika do kočijaša trojke i muzika. Pustolov Čičikov putuje Rusijom i kupuje „Mrtve duše“ (umrlih kmetova) i pri tom nam pisac otkriva svu veličanstvenost ruske zemlje, sjajnim humorom crta originalnosti ruskih ljudi, ali i bijedu i zapuštenost toga velikoga naroda. Mnogo štošta biće nam jasnije u sadašnjem ratu s Rusijom kad pročitamo taj roman. U svojoj su ideji „Mrtve duše“ genijalna satira na uredbu kmetstva, te su, kad su izašle, imale silan socijalni utjecaj. No „Mrtve duše“ odaju na svakoj stranici, u svakom opisu i slici ruku genijalnoga majstora, pjesnika i originalnoga humoriste tako, da je tu jedan od najslavnijih humorističnih romana svjetske književnosti. Slovenci uopće nemaju ravnog ni boljeg humorističnoga djela. „Mrtve duše“ je lijepe preveo pop Veljko Lukić, dobar poznavalac ruskog i hrvatskoga jezika. Djelo ima sliku Gogoljevu, opširan nacrt njego-

va života i rada, te Gogoljev predgovor. Cijena K 4.—, na finom papiru i uvezano K 5.—, poštom 20 helera više.

Posljednje svjetske iznose zgodne šale češkog humoriste J. Herrmanna (cijena 40 helera) i klasično satirično djelo svjetske književnosti: J. Swifta „Ouliver kod divova“ (cijena 60 helera).

Sva se ova djela, koja se u svom izvršnom prijevodu sama preporučuju, mogu naručiti ili izravno od „Humoristične književnosti“ (Zagreb), ili preko knjižare S. B. Cvijanovića u Beogradu.

„Hrvatska Njiva“.

Primiti smo i 2. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Prof. Vjekoslav Klaić: Deset zapovijedi; Politicus: † Mile Starčević; dr. Fran Tučan: Naše rudarstvo; Marko Car: Novinarski poziv i novinarski zanat; dr. D. Prohaska: Tri hrvatske premijere. — Smotra: Politički pabirci; Borba protiv bijede; Narodno gospodarstvo; Književnost i umjetnost. — Listak: Zorka Kveder; Mejrima u Zagrebu. — „Hrvatska Njiva“ izlazi svake subote. Godišnja pretplata iznosi K 30.—. Na pol i četvrt godine srazmjerno. Mjesečna pretplata K 2.50. Pojedini broj 70 helera. Dobiva se u svim knjižarama i boljim trafikama, kao i kod uprave „Hrvatske Njive“, Zagreb, Nikolićeva ul. 8.

Diplomatsko zastupstvo Unije u Sofiji

Kb. Sofija, 22. marta. Diplomatsko zastupstvo američkih Sjedinjenih Država...

Grad i okolica.

Pomoć za mart.

U uredu za popis činovnika, umirovljenika i umirovljenica izradjene su priznanice za pomoć za mjesec mart...

Kod prijema priznanice, potrebno je imati uza se redarstvenu („žutu“) legitimaciju radi ustanovljenja identičnosti.

Pomoć se prima na istoj blagajnici sutra dan prije podne po prijemu priznanice.

Šećer za proizvođače.

Opština grada Beograda ne stara se samo da opskrbi gradjanstvo potrebnom količinom šećera, već se brine, da šećer u dovoljnoj količini imaju i kafedžije, gostioničari, poslastičari i svi oni, kojima je šećer potreban u njihovom radu.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izložice se javnoj prodaji zaostavština pok. Stanoja Stojčevića, na dan 30. marta, 1917. godine, u ulici Kralja Aleksandra, pred kafanom „Ma li Balkan“.

Dozvola advokatskog rada.

Beogradskim advokatom Gavrilu D. Leviju, Milanu Dj. Dimitrijeviću i Jakovu M. Odaviji, dozvoljen je privremeno advokatski rad.

Drva za gradjanstvo.

Preko cijele zime opština grada Beograda opskrbljivala je gradjanstvo drvima za gorivo. Teške zimske dane, koji su ove godine i inače bili veoma hladni i uvijek sa dosta snijega i mraza...

Početak saobraćaja robe.

Uprava kr. ugar. riječkog i pomorskog dioničkog društva objavljuje, da je 20. o. mj. otpočeo saobraćaj robe sa stanica pruge Budimpešta—Zemun—Beograd međusobno, kao i saobraćaj u oba pravca sa stanicama Beč, Požun, Gönyü, Györ i Ujpest.

Nadjeno.

Juče su nadjene dvije manje novčane svote, koje mogu vlasnici dobiti kod c. i k. redarstvenog zapovjedništva.

Izvjestaj prijavnog ureda.

22. marta: prijavljeno 73, objavljeno 20, seoba 37; u hotelima prijavljeno 117, objavljeno 146, ostalo u hotelima prijavljenih 227.

Docno je kakanje,

kad već pomoći nema. Naručite zato već sada kod banke sreće Gorz & Comp, Budimpešta, IV., Koronaherceg ut. 9—11 jednu srećku, pošto će ih zbog velike potražbe vrlo brzo nestati.

Proljećni radovi na njivi i livadi.

Teško ratno doba i njegovog brige za nasušni dnevni hljeb, primoravaju nas, da pomoćne izvore poljoprivrednih predjela tako iskoristimo, da pri koliko je moguće manjoj primjeni snage dobijemo što je moguće veći žetveni prinos.

še ne hvata za obuču i poljoprivredne sprave. Ako se zemljište hoće s proljeća da ore, onda ono mora biti toliko suvo...

Uopšte je potrebno, da za plugom slijedi što je moguće prije drljača, t. j. odmah čim je izorana brazda sasušena, da bi se još svježe grude mogle izdrobiti i da se stvorenom suvom površinom spriječi dalje sušenje zemljišta.

Zemljište s proljeća orano bezuslovno se mora izdržati prije, no što se ono sijalicom u širini zasije. Kod ručnog sijanja je opasnost, da zrna padnu suviše duboko, te ne mogu iznići.

Ponovno oranje onih njiva, koje su već s jeseni preoravane, može se vršiti samo onda, ako to zahtijeva zbijenost zemljišta, inače treba izbjegavati.

U opšte pri svakom objelavljanju mora se voditi računa prije svega o tome, da se zasijanom sjemenu stvori što je moguće povoljniji uslov za njegovo nicanje.

U opšte pri svakom objelavljanju mora se voditi računa prije svega o tome, da se zasijanom sjemenu stvori što je moguće povoljniji uslov za njegovo nicanje.

Zasijavanjem sijalicom ili rukom mora se tako vršiti, da sjeme bude pokriveno dovoljnim slojem zemlje, ali da pri tome ipak ne bude duboko zasijano, čime bi bilo u nicanju ometano.

Opšte je pravilo, da što je lakše sjeme, s tim se pliće mora zasijavati, s toga laka sjemena trave, djelovale i povrća treba vrlo labavo drljati, često puta dovoljno ih je samo valjati, dokle sjeme svih vrsta žita treba da dođe u zemlju 4—8 cm duboko, da bi moglo pravilno klijati i zadobiti potreban korijen.

Razne vijesti.

Slutnje, vizije i proročanstva.

(Svršetak.) Velika gomila ljudi iskupila se oko ovoga čovjeka. Pitali su ga što se „dere“? On je objašnjavao, kako vidi da ubijaju knjaza.

Došla je i policija. „Ludaka“ su prvo psovali, pa ga poslije i uhapsili. „Oporočavao vladaoča“... Kad sutra dan, a iz Beograda stiglo crni glasovi, da je knjaz Mihajlo 29. maja u Košutnjaku poginuo i grdno iskasapljen bio.

U početku posumnjaju da Mateja nije otkud god bio u zavjeri. Poslije su se uvjerali, da to ne može biti i pustili su ga u slobodu.

Ali tim povodom na saslušanju kod vlasti Mateja je kazao i mnoge druge stvari, koje od toga doba važe kao strašno proročanstvo, od koga se jedan dio već i ispunio.

Taj čovjek docnije je dovođen čak i u Beograd. On je saslušan u Ministarstvu unutrašnjih poslova, pa ga je saslušavao i dugo s njim razgovarao i sam kralj Milan. I na kraju krajeva iz svijlu tih njegovih saslušavanja i pričanja izlazilo je ovo:

„Knez Mihajlo gine, a njega će naslijediti njegov rođak, za čije će vrijeme Srbija imati dosta neprijateljstvi, ali će je on kraljevskim vencem vjenčati — ona će pod njim da poraste i ojača“...

sku, ali će biti zle ruke i zle sreće... Umreće u najboljem dobu!... — „Imaće sina jedinca, koji će biti još gore sreće!“...

„Imae sina jedinca! I taj „sin jedinac“ biće još gore sreće no što mu je i otac bio... Neće imati od srca poroda i umreće mlad, vrlo mlad, neće napuniti ni trideset godina!“

— „Ugasiće se njegov svec!...“ A zatim će Srbijom zavladati druga loza. Ali ni ona neće biti dugovječna.

— „Ustanite mrtvi, da živimo!“ Taj čudni prorok čak je i telefon prorokao, pa čak i negdašnje državno uvećanje Srbije.

Na jednom mjestu on govori, kako će se kralj savjetovati sa svojim dočelnicima, pa veli: Kralj će biti u Beogradu, a njegovi dočelnici u Negotinu, Nišu, Pirotu, Vranju, Prokuplju, Užicu, Loznici, pa će se tako razgovarati.

— „Ustanite mrtvi, da živimo!“ Taj čudni prorok čak je i telefon prorokao, pa čak i negdašnje državno uvećanje Srbije.

— „Ustanite mrtvi, da živimo!“ Taj čudni prorok čak je i telefon prorokao, pa čak i negdašnje državno uvećanje Srbije.

— „Ustanite mrtvi, da živimo!“ Taj čudni prorok čak je i telefon prorokao, pa čak i negdašnje državno uvećanje Srbije.

— „Ustanite mrtvi, da živimo!“ Taj čudni prorok čak je i telefon prorokao, pa čak i negdašnje državno uvećanje Srbije.

— „Ustanite mrtvi, da živimo!“ Taj čudni prorok čak je i telefon prorokao, pa čak i negdašnje državno uvećanje Srbije.

O kelju.

Kelj su još stari narodi kao dobru i prijatnu hranu jako cijenili. Kod Misiraca je on dolazio na trpezu prije svijlu drugih jela i zvalo se „božanstveno jelo“.

Kelj su još stari narodi kao dobru i prijatnu hranu jako cijenili. Kod Misiraca je on dolazio na trpezu prije svijlu drugih jela i zvalo se „božanstveno jelo“.

Poruke uredništva.

G. Lj. Dj. Jovanović — ovdje. — Potrudite se do uredništva.

Pisci sastavaka „Život u selu“ i „Lazine nezgode“ neka se javu sa svojim imenima.

G. A. S. — Ovdje. — Senzacije bivših kazališnih uprava u Beogradu ne bi s a d nikoga zanimale.

G. Vojislav Kulundžić — Ovdje. — Izvolite što prije doći!

Posljednje brzojavne vijesti.

Izvjestaj njemačkog vojnog vodstva. Kb. Berlin, 22. marta.

Zapadno bojište: Izmedju Lensa i Arrasa došlo je poslije živahne i opničke vatre do borbi izvidničkih četa.

Zapadno bojište: Izmedju Lensa i Arrasa došlo je poslije živahne i opničke vatre do borbi izvidničkih četa. U oblasti s obje strane Somme i Oise svršili su se povoljno za nas sukobi izmedju naprijed pomaknutih odjeljenja kod Chivresa i Issya.

no od Verduna, kod St. Mihiela i zapadnom obronku Vogeza, u dolini Plae-eine privede su naše jurišne čete 40 zarobljenika. Oborene su tri neprijateljske letilice.

Istočno bojište: Front maršala princa Leopolda bavarskog: Kod Berezine, istočno od Rige, provalile su naše navalne čete u širini od četiri kilometra preko prednjih ruskih rovova do drugoga položaja.

Istočno bojište: Front maršala princa Leopolda bavarskog: Kod Berezine, istočno od Rige, provalile su naše navalne čete u širini od četiri kilometra preko prednjih ruskih rovova do drugoga položaja.

Istočno bojište: Front maršala princa Leopolda bavarskog: Kod Berezine, istočno od Rige, provalile su naše navalne čete u širini od četiri kilometra preko prednjih ruskih rovova do drugoga položaja.

Istočno bojište: Front maršala princa Leopolda bavarskog: Kod Berezine, istočno od Rige, provalile su naše navalne čete u širini od četiri kilometra preko prednjih ruskih rovova do drugoga položaja.

Mačedonsko bojište: Uzvisine sjeverno od Bitolja, koje su naše čete osvojile 20. marta, bile su juče cilj jakih francuskih napada, koji su se svi izjalovili.

Mačedonsko bojište: Uzvisine sjeverno od Bitolja, koje su naše čete osvojile 20. marta, bile su juče cilj jakih francuskih napada, koji su se svi izjalovili. Jednaki neuspjeh imao je jedan slabiji neprijateljski napadaj u uskom prostoru izmedju prespanskog i ohridskog jezera.

Mačedonsko bojište: Uzvisine sjeverno od Bitolja, koje su naše čete osvojile 20. marta, bile su juče cilj jakih francuskih napada, koji su se svi izjalovili. Jednaki neuspjeh imao je jedan slabiji neprijateljski napadaj u uskom prostoru izmedju prespanskog i ohridskog jezera.

Mačedonsko bojište: Uzvisine sjeverno od Bitolja, koje su naše čete osvojile 20. marta, bile su juče cilj jakih francuskih napada, koji su se svi izjalovili. Jednaki neuspjeh imao je jedan slabiji neprijateljski napadaj u uskom prostoru izmedju prespanskog i ohridskog jezera.

Ruska revolucija.

„Ne pucajte, draga braćo! Za 6 nedjelja imademo mir!“ (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

„Ne pucajte, draga braćo! Za 6 nedjelja imademo mir!“ (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

„Ne pucajte, draga braćo! Za 6 nedjelja imademo mir!“ (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

„Ne pucajte, draga braćo! Za 6 nedjelja imademo mir!“ (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

„Ne pucajte, draga braćo! Za 6 nedjelja imademo mir!“ (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

„Ne pucajte, draga braćo! Za 6 nedjelja imademo mir!“ (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

„Ne pucajte, draga braćo! Za 6 nedjelja imademo mir!“ (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Revolucija u Sibiriji.

„Sozialdemokraten“ javlja sa finske granice: U pojedinim sibirskim gubernijama buknuła je revolucija.

„Sozialdemokraten“ javlja sa finske granice: U pojedinim sibirskim gubernijama buknuła je revolucija. Garnizoni su se priključili revolucionarcima.

Ubijanje časnika.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

Pošto vojnici neprestano ubijaju svoje časnike, objelodanila je nova vlada poziv na vojsku, u kojem se vojnici mole, da štede časnike, budući da bi u protivnom slučaju bila stavljena u pitanje konačna pobjeda Rusije.

„Nikola Romanov“ (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

„Nikola Romanov“ (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

„Nikola Romanov“ (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Anarhija u Finskoj. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Anarhija u Finskoj. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Anarhija u Finskoj. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Anarhija u Finskoj. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Anarhija u Finskoj. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zbačeni svi ruski guvernieri. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Ljekarska pomoć.

Dentista F. B. Brill

Beograd.

Zube vještačke u zlatu i u kromu samo se u moje Ateljeu izrađuju po najboljem originalnom američkom sistemu. Prima od 8—12 i 2—6. 29608-1

ZUBNI LJEKAR

HRISTINA ORLUŠIĆ

Izveštava svoje poštovane pacijente; da je ponova odpočela praksu. Prima od 8—12 prije podne i od 2—6 poslije podne. Stanuje: Beograd, Dečanska ul. 3. II sprat. 29707-1

Kupovine i prodaje

Kupcima drvenih papučal Na lageru imamo razne vrste drvenih papučal. Molimo poštovane kupce da se uvjere o odličnom kvalitetu. S poštovanjem Johan Bartu, Mlatišćina 21. 29819-2

Moderna spavaća soba i ostali namještaj prodaje se odmah. Prote Mateje 61. 29811-2

Prodaje se jedan dobro očuvani kožni kufec. Za adresu upitati u administraciji ovog lista pod. Očuvan 3174. 29826-2

Prodajem novu garnituru spavaće sobe i jednu šivaću mašinu. Upitati u ulici Kraljice Natalije No 7. 29860-2

Papuča sa drvenim djonovima sve vrste ima veliki izbor sa neverovatnu jeftinu cijenu prodaje K. Feldmanna, Vuk Karadžića ul. 8. do „Beogradske Novine“ 29840-2

Namještenja.

Časovničarskoj radnji Stefanović i Juckanić

Kralj Milana ul. 32

potrebni su sposobni sajdžijski radnici, plata je dobra a posao je stalan, ko se osjeća sposobnim može odmah stupiti. 29851-3

Traži se dobra dojiljica za dijete od 4 mjeseca. Za dalja uputstva upitati Zorina ul. 10. Uroš Pantelić. 29807-3

Oficirska menaža u Grockoj traži kuharicu. Uvjeti: da vrlo dobro kuha, da znađe vješto voditi kućno gospodarstvo, da je čista i uredna. Pokusno vrijeme mjesec dana. Nastup 1. aprila. Dobliva platu, stan, otkjev, osvjetljenje, opskirbu 1,50 kr. mjesečno. Molbe predložiti c. i k. sreskog komandi u Grockoj sa služinskom knjigom ili istim odgovarajućim ispravama. 743-3

Stanovi.

Izdaje se elegantan i udoban stan: 3 sobe, predsoblje, soba za mladju, kuhinja, kupatilo (kada i tušina) spajaj i ostale pripadajućnosti u Carigradskoj ulici br. 3. lijevo od g. Dr. Stojimirovića. 29805-4

Zasebna kuća sa pet soba, predsobljem, kupaonom, sobom za mladju, kupatilom, električnim osvjetljenjem, lijepom baštom u sredini varoši izdaje se pod ključ. A izdaje se i polovina iste kuće dvije do tri sobe s predsobljem i kupaonom. Prodaje se pirotski kilm, salonski namještaj i klavir. Za cijenu uplati u istoj kući Teodosijeva ulica broj 3, do Hilendarske ulice. 29858-4

Razno.

Vinograd na topčiderskom brdu zasaden sa lozom, raznim voćem zemljištem za usjev, daje se na pola. Upitati Vatrogasna ulica 31. 29855-5

BELGRADER ORFEUM

BEOGRADSKI ORFEUM
PRIJE BOULEVARD.
DANAS
23. marta 1917.
Početak 8'30 u veče.
Predstava za časnike.

(Pristup imaju časnici s porodicama kao i članovi austro-ugarske i njemačke kolonije).

Ruže puzalice najljepše dvije sorte, japanska crvena **Crimson-Rambler** i rosa **Dorothy Perkins**, prodavaće još do početka aprila p. n. komad po 2— krune.

Cvjećarska i sjemenarska trgovina **Todora Mraovića**
Kujaz Mihailova ul. 19. III u bašti.
29828

Julijana Dragutinović, Darinka Zorić, Zorka Samurović, Jelena Hlička i Natalija Dr. M. Smitljanica davaće svojoj dobroj i nezaboravljenoj majci

† **Ljubici**
poč. Stojana Živkovića, trgovca

godišnji pomen u subotu 24. marta 1917. u 10 i po sat u crkvi na novom groblju, o čemu se izvještavaju srodnici, prijatelji i poznanici.
29884

Sa bolom u duši javljamo prijateljima i poznanicima, da je naša mila i nikad neprežanjena

† **Roksanda — Cana**
ispustila svoju plemenitu dušu poslije dugog i teškog bolovanja, ostavi nas, da do groba za njom tugujemo.

Nesrećni roditelji;
Draga i Vičentije Bebević načel. okr. u penziji; sestra Vida; braća Dušan, Vlada, Mihajlo i Dragoljub; snaja Natalija; zet Zilka Trifunac i ostala mnogobrojna porodica.

29848

Tužnim srcem javljamo srodnicima i prijateljima, da čemo našem milom

† **Jovi Peskareviću**
studentu filozofije

koji je umro 12. decembra prošle godine, davalji tromesečni pomen u subotu 24. marta, u Sabornoj crkvi u 11 časova prije podne.

Ožalošćeni:
roditelji, Draga i Djoka Peskarević; sestre: Mica i Zora; braća: Hija i Dragi.

29822

OTVOREN **HOTEL „KREMIĆ“** 29622
Donja ulica br. 45., Beograd - Sava.
OTVOREN

S tužnim srcem i bolom u duši izvještavamo prijatelje i poznanike ovdje i na strani da je naš dobri i nikad nezaboravljeni suprug odnosno brat i ujak

† **Aleksa Radojčić**
zvaničnik sreza pocerskog,
preminuo 7. februara 1917. godine.
Šabac.

Ožalošćeni:
Supruga, Marija; sestra Milova Jevremović i ostala rodbina.
29817

Nikola Dj. Matić sa familijom javlja svojim srodnicima i prijateljima kao i njenim drugaricama da će svome milom čedu

29862 † **Andjeljiji — Andji**
davalji šestomjesečni pomen u utorak 27. ov. mjeseca u 10 časova, u crkvi sv. Nikole na novom groblju.

S bolom u srcu, slomljeni od tuge, javljamo srodnicima, prijateljima i poznanicima, da je naša dobra i plemenita supruga, odnosno majka i sestra

† **Stevka**
preminula 24. II ove godine poslije kratkog bolovanja u 59. godini svoga života, a sahranjena je uz učešće mnogobrojnog ovdješnjeg gradjanstva.

Blagodarni svima koji nam usmeno i pismeno izjavljaju sautešće i nekolicu nam tugu ublažile.

Kraljevo, marta 1917.

Za navek ožalošćeni:
suprug Jovan Prodanović, sin Sava, kći Mica, snaja Kaja sa unučićima, sestra Milka i ostala mnogobrojna porodica. 29861

S bolom u duši, i očajnim srcem, javljamo srodnicima i prijateljima i poznanicima tužnu vijest, da je moje milo i nikad nezaboravljeno djetelo

† **Nikola — Mile Lukić**
umro 2. marta po novom u 6 godini života poslije teškog i kratkog bolovanja. U isto vrijeme neka je velika blagodarnost, gradjanstvu varošice Sopot, koji ga do večne kuće ispratiše i time poslednju počast ukazase.

Za navjek očajni i neutješni: mati Perka, otac Laza i ostala mnogobrojna porodica. 29839

Magjarska Eskontna i Mjenjačka Banka
(Ungarische Escompte und Wechsler Bank)

Budapest.

Glavnica Kr. 65,000.0000 Reserve Kr. 16,000.0000

otvorila je u Beogradu u ulici Kneza Mihaila br. 32
Ekspozituru

u svrhu obavljanja trgovačkih i bankarskih poslova u Srbiji.

Za savjetnika ekspoziture uzela je gospodina **Kostu J. Popovića**, direktora srpske Narodne Banke, koji se je primio toga položaja u interesu snabjevanja zemlje robom.

On će od srpskih trgovaca primati porudžbine robe i davaće im sva obaveštenja o uvozu i izvozu robe.

Ekspozitura će vršiti ovdje i sve isplate iz Švajcarske posretstvom Švajcarskog Kreditnog Zavoda (Schweizerische Kreditanstalt) Zürich i njegovih filijala na drugim mjestima Švajcarske, i to po najpovoljnijem dnevnom kursu i sa umjerenom provizijom. 29894

Svaki čovjek ima svoj srećni trenutak! Niko ne treba da propusti trenutak svoje sreće! Bilježite tačno vrijeme, čas i trenutak!

Vi ste sigurno više puta čuli, da je dovoljan samo jedan srećni trenutak, da se postane **milijunar.** Ne propuštajte taj trenutak, mi ćemo vam biti u pomoći.

Nikakvo predubijedjenje ne treba da vas zadrži od ove prilike, kako vam ne bi umakao trenutak vaše sreće. Obilježite na ovome satu vrijeme, koje pokazuje vaš sopstveni sat u **TRE-NUTKU**, kad ovaj oglas bude pred vami. Počinjući od vrha velike kazaljke vucite pravu liniju s vrha male kazaljke do unutrašnjeg okvira gdje su označeni brojevi i **VI ČETE NAĆI VASU SREĆU.**

Dakle, sreći u susret!
Poručite odmah taj vaš srećni broj kod

GORZÓ & COMP. - Srećna bankarska radnja.
Budimpešta, IV., Koronaherceg-utca 9-11.
Osnovana 1898.

Zakonom zaštićeno br. 32104.

Zbog vrlo mnogih srećnih vučenja, mi smo našim poštovanim mušterijama isplatili

silne milijune
izmedju kojih:

K 400.000	na broj	62.386
400.000	"	15.421
200.000	"	63.057
100.000	"	64.384
100.000	"	99.805
100.000	"	33.990
100.000	"	53.337

a to je dovoljan dokaz, da su mušterije srećne bankarske radnje

GORZÓ & COMP.
postigle sreću.

Vučenje je I. razreda već **13. aprila.**
Zvanična cijena **Loz** 1/8 1/4 1/2 1/1
za I. razred: **Kruna 1-50 3- 6- 12-**

Poručite odmah!
Za poruku dovoljna je i dopisna karta.